

4/2025

Pöytäkirja Salon kaupungin vanhusneuvosto

Aika: 17.12. klo 11.30 – 13.35

Paikka: Kaupungintalo, kokoustila Kataja

Läsnä: Mirja Laakso

Marja-Liisa Mikola

Mervi Korhonen

Seppo Hurve

Marja Karnisto

Kamal Aranki

Heikki Vehosalmi

Raimo Nieminen

Mia Blomqvist, kaupunginvaltuuston edustaja

Hilpi Tanska, sihteeri, asioiden valmistelija

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

2 Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen

Neuvoston jäsenille ennakoon toimitettu esityslista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

3 Salon hyvinvointisuunnitelma vuosille 2026-2030

Valmistelija: hyvinvointikoordinaattori Hilpi Tanska, hilpi.tanska@salo.fi, 02 778 2155

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on pitkäjänteistä ja laaja-alaista työtä, jota tulee tehdä lähes kaikissa kuntalaisille suunnatuissa kaupungin palveluissa sekä yhteistyössä hyvinvointialueen toimijoiden ja järjestöjen kanssa. Kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä eli hyte-työtä johtaa ja ohjaa kaupunginhallitus.

Kaupungin sisäinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä on toiminut entisessä ja nykyisessä Salossa jo yli 20 vuoden ajan. Kaupunginhallitus on (3.4.2023 § 114) määritellyt

sisäisen ryhmän tehtävät. Sisäinen työryhmä johtaa eri toimialojen välistä hyvinvointityötä ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelua, kehittämistä ja toimeenpanoa. Työryhmä huolehtii yhteistyön edellytyksistä eri toimijoiden kanssa sekä olosuhteista, jotka tukevat hyvinvointia ja terveellisten valintojen tekemistä. Lisäksi työryhmä koordinoi terveellisten elintapojen tukea ja hyvinvoinnin monialaisten teemaryhmien työtä (esim. ehkäisevän päihdetyön ja mielen hyvinvoinnin edistämisen työryhmä ja ravitsemuksen yhteistyöryhmät).

Hyvinvoinnin edistämisen toteuttamiseksi kunnan eri toimialojen ja palvelujen on asetettava työlle yhteiset tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit työn arvioimiseksi. Suunnittelutyöllä vaikutetaan terveyteen ja hyvinvointiin ja näiden taustatekijöihin sekä kohdennetaan resursseja. Kesällä 2025 alkaneelle valtuustokaudelle tehtävä hyvinvointisuunnitelma on ensimmäinen, joka on tehty tilanteessa, jossa sosiaali- ja terveystalouden järjestäminen ei ole enää kuntien tehtävä. Tästä huolimatta kunnalla on lain mukaan edelleen vastuu kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin, kun tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin. Vastaava tehtävä on kirjattu myös hyvinvointialueelle.

Varsinais-Suomen hyvinvointialueella päätöksenteossa on syksyn aikana käsitellyssä yhteensä kolme lakisääteistä hyvinvointisuunnitelmaa vuosille 2026-2029. Nämä ovat lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, alueellinen hyvinvointisuunnitelma (koko väestölle) ja suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi.

Kaupungille on yhtä lailla lakisääteisesti valmisteltu lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, koko väestön hyvinvointisuunnitelma (sisältäen työikäisiin kohdistuvat toimenpiteet) ja ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma, jotka ovat edellisestä valtuustokaudesta poiketen kaikki samassa asiakirjassa. Suunnitelmakaudeksi on sovittu vuodet 2026-2030, jotka ovat samat kuin kaupunkistrategian toteuttamisvuodet.

Kaupungin oman toiminnan lisäksi hyte-työtä tehdään monissa yhdistyksissä ja yhteisöissä ja ehkäisevää työtä, kuten esim. päihde-, mielenterveys-, ja lähisuhdeväkivaltatyötä tehdään myös alueellisena yhteistyönä. Kaupunki tukee yhdistysten hyvinvointityötä mm. avustuksin.

Hyvinvointisuunnitelmassa on kuvattu tavoitteet ja toimenpiteet hyvinvoinnin parantamiseksi sekä mittarit näiden toteutumisen arvioimiseksi. Suunnitelman toimenpiteitä voidaan tarvittaessa tarkentaa ja lisätä osana kaupungin vuosittaista taloussuunnittelua. Suunnitelman toteutumista seurataan lakisääteisesti valtuustolle vuosittain annettavilla hyvinvointiraporteilla sekä kerran valtuustokaudessa tehtävällä laajalla hyvinvointikertomuksella.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on tehnyt kunnille ja erikseen hyvinvointialueille v. 2023 ehdotuksen hyvinvointikertomusten vähimmäistietosisällöistä. Ehdotus löytyy THL:n verkkosivuilta, mutta se ei ole vielä kuntia tai alueita velvoittava. Ehdotus auttaa kuntia ja alueita valitsemaan ne indikaattorit, joilla voi riittävän tarkasti seurata asukkaiden hyvinvoinnin tilaa ja toiminnan vaikutuksia.

THL:n ehdotuksen mittarit löytyvät pitkälti valtakunnallisesta Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ylläpitämästä tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet:istä (sotkanet.fi), joka sisältää aikuisväestön Terve Suomi-tutkimukset (toteuttaja THL), valtakunnallisista kouluterveyskyselyistä (toteuttaja THL) sekä TEA-viisarikyselyistä (toteuttaja THL). THL:n ehdottamia mittareita on käytetty laajalti Salon hyvinvointisuunnitelmassa. Lisäksi mukana on mittareita joistakin muista valtakunnallisista tiedonkeruujärjestelmistä sekä kaupungin eri palveluiden keräämistä tiedoista ja tilastoista.

Salon on toteuttanut kertaalleen kaupunkikohtaisen Terve Suomi -tutkimuksen, jolla on kerätty loppuvuonna 2023 laaja-alaista tietoa salolaisen aikuisväestön terveydestä, hyvinvoinnista ja palvelujen käytöstä. Tutkimukseen osallistui lähes 1300 salolaista. Jotta työikäisten elintapojen

ja riskitekijöiden seuranta olisi mahdollista, tulee Terve Suomi- tutkimus toteuttaa uudelleen alkaneen valtuustokauden aikana, esimerkiksi vuonna 2027. Hyvinvointialueille siirtyminen aiheutti sen, että samoja terveys- ja hyvinvointitietoja, joita Salon kaupungin hoitamista palveluista aiemmin saatiin, ei Varsinais-Suomen hyvinvointialueelta nykyisellään kuntakohtaisesti saa. Ei ole myöskään tiedossa, mitä tietojen saannin osalta tulevaisuudessa tapahtuu.

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden valmisteluun ja valintaan on osallistunut yli 30 kaupungin eri palvelujen asiantuntijaa. Suunnitelman yhtenä tavoitteena on tehdä näkyväksi kaupungissa tehtävää monialaista ja laajaa hyvinvoinnin edistämisen työtä. Kuntalain ensimmäisessä pykälässä todetaan kunnan keskeiseksi tehtäväksi asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, jota suunnitelmalla toteutetaan. Suunnitelmaan on kirjattu erityisesti kehittämistyötä havaittujen hyvinvointihaasteiden osalta.

Kuntalaisille loka-marraskuussa järjestettyyn hyvinvointikyselyyn osallistui 466 salolaista ja vastauksissa esitettyjä toiveita ja tarpeita on otettu huomioon suunnitelmassa ja pyritään huomioimaan hyvinvointityössä myös jatkossa. Kaupungin eri lautakunnat ja vaikuttamistoimielimet saavat antaa suunnitelmaan oman lausuntonsa loppuvuoden aikana.

Luonnos vuosien 2026-2030 hyvinvointisuunnitelmaksi on esityslistan liitteenä. Suunnitelman visuaalinen ulkoasu valmistuu lausuntokierroksen jälkeen.

Vanhusneuvosto käy keskustelun hyvinvointisuunnitelmasta ja päättää haluaako neuvosto antaa lausunnon suunnitelmasta koko väestöön tai ikääntyneisiin kirjattujen tavoitteiden, toimenpiteiden tai mittareiden osalta.

Vanhusneuvosto päätti antaa lausunnon hyvinvointisuunnitelmasta kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle. Lausunto on pöytäkirjan liitteenä.

Vanhusneuvosto hyväksyi vuosien 2026-2030 hyvinvointisuunnitelman ja lähettää sen edelleen kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle hyväksyttäväksi.

4 Esteettömyyden toimenpidesuunnitelma

valmistelija: yhteyspäällikkö Saija Karnisto-Toivonen, saija.karnisto-toivonen@salo.fi, 02 778 2569

Kaupungin esteettömyyden toimenpidesuunnitelma on valmistunut ja se on esityslistan liitteenä. Toimenpidesuunnitelmassa määritellään toimenpiteet esteettömyyden edistämiseksi kaupungin palvelualueiden toiminnassa. Suunnitelmassa halutaan painottaa konkreettisia toimenpiteitä yhdenvertaisen ja esteettömän kaupungin kehittämiseksi. Suunnitelma keskittyy rakennetun ympäristön esteettömyyteen.

Reunaehdot esteettömyystyölle asettavat lainsäädäntö ja säädökset, erityisesti perustuslaki ja yhdenvertaisuuslaki sekä Suomen ratifioima YK:n vammaisyleissopimus, mutta myös erityislaeissa, kuten rakentamislaisissa sekä vammais- ja vanhuspalvelulaisissa on esteettömyyteen kytkeytyviä säännöksiä.

Esteettömyys ottaa huomioon ihmisten erilaisuuden eikä erottele ihmisiä heidän toimintakykynsä perusteella. Salon kaupunki haluaa tämän suunnitelman myötä omalta osaltaan toteuttaa yhdenvertaisuuslain 5 §:n mukaista viranomaisen yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämisvelvollisuutta. Myös toimintaympäristön muutokset, kuten esimerkiksi väestön ikääntyminen, aiheuttavat lisää tarpeita esteettömyyden edistämiseksi.

Toimenpidesuunnitelman tavoitteena on selkeyttää vastuita esteettömyysasioista ja kehittää esteettömyyden johtamista. Toisena tavoitteena on lisätä esteettömyystyön suunnitelmallisuutta ja vaikuttavuutta. Lisäksi suunnitelma toimii esteettömyystietoisuuden lisääjänä ja yhdenvertaisuuden edistäjänä.

Vammaisneuvosto kävi keskustelun toimenpidesuunnitelmasta.

Vammaisneuvosto hyväksyi esteettömyyden toimenpidesuunnitelman ja lähettää sen edelleen kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle hyväksyttäväksi.

5 Vanhusneuvoston toimintasuunnitelman mukaisten tapahtumien järjestäminen ja työryhmän perustaminen

Vuoden 2026 toimintasuunnitelmaan kirjattiin, että neuvosto järjestäisi muutamia tapahtumia vuoden aikana eli alla olevasti.

- Neuvosto järjestää toimintasäännön mukaisen yhdistystapahtuman talven aikana. Teemoina mahdollisesti ainakin muistiystävällisyys yhdistystoiminnassa ja avustajatoiminta. Sovitaan pienempi työryhmä, joka rupeaa järjestämään tapahtumaa.
- Neuvosto järjestää kaikille ikääntyneille ja myös heidän omaisilleen avoimen tapahtuman vuoden loppupuoliskolla. Tilaisuuden teemoina voisivat olla esim. Varhan avohoidon tukitoimet ja ympärivuorokautisen hoitopaikan saamisen kriteerit. Myös liikunnan ja sosiaalisen yhdessä olemisen ja tekemisen merkityksestä toimintakyvylle voisi keskustella.

Sovittiin, että perustetaan kaksi työryhmää, toinen kevään ja toinen syksyn tapahtumaa varten. Syksyn työryhmä käynnistyy myöhemmin keväällä. Työryhmät lähtevät edistämään tapahtumia ja ottavat vastuun tapahtumien järjestelyistä. Sihteeri kutsuu molemmat työryhmät koolle. Kevään työryhmässä ovat mukana Kamal, Marja-Liisa, Mirja ja Hilpi. Syksyn työryhmässä ovat mukana Mervi, Raimo, Seppo, Marja ja Hilpi. Työryhmiin pääsee vielä mukaan, jos joku kokouksessa poissaolleista haluaa tulla.

6 Muut asiat

Neuvoston jäsenet voivat tuoda kokouksen käsittelyyn haluamiaan asioita, jotka liittyvät neuvoston toimintasäännön mukaiseen toimintaan.

- Mervi kertoo edunvalvontavaltuutuksen tekemisestä ja siihen liittyvistä asioista. Ajan puutteen vuoksi asia siirrettiin seuraavaan kokoukseen
- Pohdittiin, olisiko mahdollista, että vanhusneuvosto tiedottaisi yleisesti taloyhtiöitä automaattisten ovien tarpeellisuudesta, kun korjauksia tehdään. Asiaan voidaan palata.
- Keskusteltiin yhteisöllisestä asumisesta ja sen kustannuksista. Ympärivuorokautisessa asumisessa eläkkeestä jää asumismaksujen jälkeen käyttöön vajaa 193 € / kk vuonna 2026. Yhteisöllisessä asumisessa kaikista palveluista / apu-toimista voidaan laskuttaa erikseen ja eläkettä ei välttämättä jää käyttöön muihin menoihin. Laskutusperusteiden tulisi olla yhteisöllistä asumista harkittaessa selkeitä.

7 Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään helmikuussa. Sihteeri on yhteydessä yhdistykseen, jonka tiloissa kokous toivotaan järjestettävän. Sihteeri ja puheenjohtaja ilmoittavat tarkemman kokousajan myöhemmin.

8 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 13.35.